

12 JUN 85

ENSEMBLE
D'ONDES
DE MONTREAL

11 en 12 juni 1985

DE IJSBREKER

HOLLAND
FESTIVAL

PROGRAMMA

DE IJSBREKER

woensdag 12 juni 1985

21.00 uur

ENSEMBLE D'ONDES DE MONTREAL

Marie Bernard	Ondes Martenot
Suzanne Binet-Audet	Ondes Martenot
Johanne Goyette	Ondes Martenot
Jean Laurendeau	Ondes Martenot

1- DANSES DU XVIIeme SIÈCLE

- 2- MAURICE RAVEL - QUATUOR à CORDES 1933
1er mouvement Allegro
Moderato

Maurice Ravel hoorde in 1936 de Ondes Martenot en was zo enthousiast dat hij toestemming gaf om zijn eerste strijkkwartet te bewerken voor 4 Ondes Martenot's.

- 3- JOSÉ EVANGELISTA* - CARROUSEL 1978°°
- 4- MICHEL GONNEVILLE* - SOLIDAIRES 1981°
- 5- CLAUDE VIVIER* - PULAU DEWATA 1977

P A U Z E

- 6- DANIEL TOUSSAINT* - ONDES 1983°
- 7- RICHARD BOUCHER* - BEGONIA REX OU L'ENFANCE
CLANDESTINE 1975°
- 8- TRISTAN MURAIL - MACH 2,5 1970

* Komponist uit Québec .

° Geschreven voor het Ensemble d'Ondes de Montreal

°° Geschreven voor het Ensemble d'Ondes de Montreal in opdracht van de Canada Arts Council

HET ENSEMBLE

MARIE BERNARD is Ondes-Martenot speler, pianiste, komponiste en arrangeur. Na haar studie aan het conservatorium van Montréal kreeg zij de eerste prijs in 'Ondes Martenot' in 1978. Zij geeft veel concerten met de Ondes Martenot en is een regelmatige gast bij verscheidene televisieprogramma's. Zij produceerde ook muziek voor films en platen.

SUZANNE BINET-AUDET studeerde orgel aan het conservatorium in Québec. In Parijs studeerde zij Ondes Martenot bij Jeanne Loriod en bij Maurice Martenot zelf. In 1965 ontving zij de eerste prijs van het conservatorium in Parijs. Tussen 1965 en 1978 gaf zij vele concerten in Europa en Canada, met verschillende orkesten en kamermuziekensembles. Zij hield zich bezig met filmmuziek, platen en televisie-uitzendingen.

JOHANNE GOYETTE studeerde piano aan de universiteit van Montreal en won de eerste prijs in Ondes Martenot aan het conservatorium van Quebec in 1979. Zij werd voor concerten uitgenodigd in Mexico, Verenigde Staten en Canada. Zij geeft concert-lezingen over de Ondes Martenot en is mede-oprichter van Tryptique, een trio bestaande uit Ondes Martenot, piano en slagwerk. Momenteel is zij ook werkzaam bij CBC-radio als producent van muziekprogramma's.

JEAN LAURENDEAU keerde in 1965 naar Canada terug na een periode van studie bij Jeanne Loriod en Maurice Martenot. Sindsdien maakte hij tournees met Jeunesses Musicales de Canada en gaf hij concerten in samenwerking met verschillende organisaties zoals de Contemporary Music Society of Quebec, de New Music Consort e.a. Hij speelde met o.a. de orkesten van Chicago, Cleveland, Montreal en San Francisco. Hij speelt regelmatig op radio en televisie. Hij is eveneens klarinettist en lid van het Quebec Wind Quintet. Jean Laurendeau doceert Ondes Martenot en klarinet aan de conservatoria van Montreal, Trois-Rivières en Quebec.

ENSEMBLE D'ONDES DE MONTREAL stelt zich ten doel meer bekendheid te geven aan de Ondes Martenot. Oorspronkelijk maakte het ensemble deel uit van een kamermuziekgroep onder leiding van Jean Laurendeau aan het conservatorium van Montreal. Het ensemble werd al spoedig een onafhankelijke groep en gaf vele concerten in Noord-Amerikaanse steden. Het ensemble trok de aandacht en Canadese komponisten begonnen werken voor het ensemble te schrijven. Behalve nieuwe werken speelt het ensemble ook transcripties van oude muziek op de Ondes Martenots.

DE ONDES MARTENOT

Tijdens de eerste wereldoorlog was Maurice Martenot - werkzaam als telegrafist in het leger - al bezig met het idee een instrument te ontwerpen dat in staat zou zijn menselijke gevoelens weer te geven.

Na de oorlog begon Martenot met de realisatie van dit idee en in 1928 presenteerde hij het instrument-dat hij 'Ondes Musicales' noemde-in de Parijse opera.

Hij had onmiddellijk succes en komponisten als Darius Milhaud, Maurice Ravel, André Jolivet, Olivier Messiaen, Rabindranath Tagore en Jacques Brel gingen - overtuigd van de mogelijkheden van de Ondes Musicales - werken voor dit instrument schrijven.

Maurice Martenot hield zich voornamelijk bezig met het perfectioneren van het instrument, een proces dat zich heeft voortgezet tot op de dag van vandaag.

De 'Ondes Martenot' is nu voorzien van transistoren en heeft een monodisch* toetsenbord, waarmee het mogelijk is een zeer verfijnd vibrato te maken. Een ring-konstruktie om de vinger zorgt voor de glissandi-effekten, een 'intensiteits-toets' regelt de nuances, artikulaties en aanslag. Het instrument biedt een grote hoeveelheid timbre-mogelijkheden. Het puur elektronisch timbre, afkomstig van een versterkingsmembraan, vormt het basisgeluid en wordt het meest gebruikt. Drie andere fundamentele timbres ontstaan door resonantie, die veroorzaakt wordt door het elektrisch laden van niet-elektronische trillingselementen, zoals gespannen snaren, gongs en veren.

De Ondes Martenot is een monodisch instrument-zoals de menselijke stem en bijvoorbeeld een fluit- en heeft een omvang van 7 oktaven.

Hoewel de 'Ondes Martenot' als voorganger van de synthesizer beschouwd kan worden, is het niet zo dat de synthesizer de Ondes Martenot kan vervangen: het instrument heeft zeer karakteristieke klankeigenschappen die het instrument uniek en onvervangbaar maken.

* monodisch = eenstemmig